www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 52. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 6 березня 1933.

VOL. XLI. No. 52. Jersey City, N. J., Monday, March 6, 1933. THREE CENTS.

В НЮЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ ЗАМКНЕНО БАНКИ НА ДВА ДНІ

НЮ ЙОРК. — Ґовернор нюйорського стейту Лімен видав розпорядження, яким оголосив дводневне „банкове свято" для банків нюйорського стейту.

Банки будуть замкнені для публики в днях 4 і 6 березня. Ґовернор заявив, що йому прийшлося дуже важко видати таке зарядження, але натиск на нюйорські банки з боку людности й фінансових інституцій інших стейтів був такий великий, що треба було видати отсе охоронне зарядження.

РУЗВЕЛТ СКЛИКУЄ НАДЗВИЧАЙНУ СЕСІЮ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН. — Рузвелт, обнявши владу, скликує негайно надзвичайну сесію нового конґресу для полагодження банкової кризи. Радитимуть у новім конґресі тільки над банковою справою. По полагодженню цеї справи конґрес буде відрочений на яких 6 тижнів. По тій перерві наради надзвичайної сесії конґресу будуть продовжені для полагодження інших пекучих справ.

ОСТАННЯ НАРАДА РУЗВЕЛТА З ГУВЕРОМ.

ВАШИНҐТОН. — Формальна візита, яку зложив Рузвелт уступаючому президентови Гуверови, перемінилася в довшу конференцію, підчас якої радили в справі негайної допомоги банкам. Гувер намагався вплинути на Рузвелта, щоби видати перед інавґурацією спільну з Гувером відозву в банковій справі, але Рузвелт відмовився від цього. Казав, що може забирати голос тоді, коли матиме владу в своїх руках.

ЗБИРАЄ ФОНДИ ДЛЯ РАТУВАННЯ БАНКІВ.

ВАШИНҐТОН. — „Ріконстрокшен Файненс Корпорейшен" стягає з ріжних жерел фонди, щоби мати їх готовими для ратування загрожених банкових інституцій у краю.

РЕОРҐАНІЗУЮТЬ ФАРМЕРСЬКУ РАДУ.

ВАШИНҐТОН. — Генри Морґентав мол., новий голова Федеральної Фармерської Ради, заповідає, що та орґанізація буде цілковито зреорґанізована, а кошти її ведення будуть зменшені на багато міліонів долярів. І назва буде теж змінена, а то на „Фарм Кредіт Адміністрейшен".

ПОПРОЩАЛИ КОРТІСА.

ВАШИНҐТОН. — Сенат розпрощався зі своїм дотеперішнім предсідником Чарлзом Кортісом, заступником президента, котрий відходить від влади разом з Гувером. З тої нагоди сенатори вручили Кортісови срібну тацу, на якій були підписи сенаторів.

Сенатор Робинсон, прощаючи Кортіса, підніс його патріотизм та вірну довголітню службу краєви. Кортіс був у Вашинґтоні 38 років з того 14 років як посол у палаті поелів, а 20 років у сенаті. А за останніх 4 роки виконував уряд заступника президента держави.

ЖАЛУЮТЬ ЗА ПОСЛАМИ, ЩО ВІДХОДЯТЬ.

ВАШИНҐТОН. — Демократи так сердечно прощалися зі своїми товаришами-републиканцями у палаті послів, що малося враження, що вони жаліють, що зістали вибрані на послів, та що краще було би, щоби републиканці далі оставались у конґресі.

ДАЄ ПРИЗНАННЯ ПРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту Генри Стимсон, уступаючи з уряду, розпрощався з представниками преси й дякував їм за те, що так щиро з ним співпрацювали та улекшували йому тим робом сповнювання обовязків.

ЯКЕ БУДЕ ТОВАРИСЬКЕ ЖИТТЯ У БІЛІМ ДОМІ?

ВАШИНҐТОН. — Ті, що знають добре смак жінки нового президента, заповідають, що товариське життя, звязане тепер з Білим Домом, буде „повне поваги й великої простоти".

ПОХОВАЮТЬ ВОЛША НА ДЕРЖАВНИЙ КОШТ.

ВАШИНҐТОН. — Нагло померший сенатор Томас Волш буде похований на державний кошт. Президент Рузвелт і місіс Рузвелт зложили співчуття вдові по помершім.

СЕНАТ ТАКИ СУДИТИМЕ ФЕДЕРАЛЬНОГО СУДДЮ.

ВАШИНҐТОН. — Коротка надзвичайна сесія нового конґресу буде призначена тільки для найважніших справ. Але це не спинило сенат потягнути до відповідальности федерального суддю, Герольда Лодербека з Каліфорнії, за надужиття при назначуванню конкурсових комісарів для ліквідації бизнесів, що опинилися перед банкротством.

САМОГУБСТВО МОЛОДОЇ ПОЕТКИ.

ТЕРИТАВН (Ню Йорк). — Мері Гідінґер, літ 22, отруїлася ґазом у ґераджу. Біля тіла помершої лежав манускрипт, у якім було кілька поезій, а між ними довша поема, затитулована „Після смерти". В листі було сказано, що публика певно не оцінить її поем, тому радить віддати їх ґазетярським репортерам, а вони їх оголосять. Це й репортери дійсно вчинили.

ШПИГУНСЬКА АФЕРА ВИСОКИХ ПОЧТОВИХ УРЯДОВЦІВ У РУМУНІЇ.

Румунська поліція, т. зв. „Сіґуранца", впала на слід великої шпигунської орґанізації в букарештенській головній почті. Членами були виці почтовики, що були на услугах комуністичного інтернаціоналу. На підставі конфіденціональних відомостей довідалася поліція, що в Букарешті перебуває совітський курієр, який забрав з собою чимало відбиток важних тайних документів.

Дня 27. січня обсадила букарештенська поліція всі входи і виходи почтового будинку, перевела основну ревізію й арештувала 25 урядовців, у яких знайдено приготовані тайні документи і зникаюче чорнило. І на провінції поарештовано багато почтовиків.

БІДА НЕ ХОДИТЬ ЗА ЛЮДЬМИ, А ЛЮДИ ЗА НЕЮ.

Біда не ходить за людьми, а люди самі за нею ходять. Справдилося це на однім ручителю, що прийшов на поліційну стацію в Ст. Бонїфес, Ман., щоб зложити поруку за Роджера Лепена, арештованого за удержування дому гри. Він прийшов на поліційну стацію дуже відважно, сказав, що має дім п. ч. 224 Доферін ул. і хоче зложити поруку. Поліційний сержант запитався, як він називається, і ручитель сказав: „Смит". Одначе сержант завважав, що ручитель говорить ломаною англійською мовою. Йому зробилося дивно, чому Смит має говорити ломаною англійщиною, тому постарався розвідатись, чи дійсно згадана хата належить до Смита. Переконавшися, що ні, замкнув Смита. Ручитель опісля сказав, що він властиво називається не Смит, а Джордж Пол і що він Поляк. З того наука, щоби ніхто не називав себе Смитом, як не вміє говорити так, як Смит.

В ПАРИЖІ МОЖЕТЕ ВЖЕ КУПИТИ СОБІ НОВЕ ЛИЦЕ.

Краса лиця дійшла вже в Парижі до торговельного товару. Як не подобається вам ваше лице, йдете до лікаря. Він покаже вам альбом, з котрого можете вибрати лице, яке вам більше до вподоби. Там знайдете кількасот лиць до вибору. З одного лиця можете вибрати ніс, з другого очи, з третього бороду, ще з іншого вуха. Ціни переміни лиця залежать від того, чи багато перемін треба робити, однакож зовсім нове лице коштує коло тисячі долярів.

ГОРАЛЬНЯ В... ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

В селі Лужків, на Холмщині, в захристії опечатаної від кільканацятьох літ владою церкви влаштовано тайну горальню. Подаючи про це, орґан Православної Метрополії каже, що цей факт вказує на потребу негайного відчинення і віддання православним усіх зачинених церков, завдяки чому не дійшлоб до подібних випадків.

ЖЕРТВА МОРОЗУ.

Коло залізничого мосту на відтинку Креховичі-Брошнів, пов. Долина, знайшли трупа, в якому пізнали селянина Петра Мазуркевича. Лікар ствердив смерть від морозу.

ВІДКРИТО НОВІ НАФТОВІ ТЕРЕНИ В КАНАДІ.

В околиці Юниті в Саскачевані відкрито недавно багаті поклади природного ґазу. Внедовзі вивертять там кілька нафтових шибів.

ТРАГЕДІЯ НА РАДЯНСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

Мешканці села Підфилипя над Збручем (пов. Борщів) бачили, як по радянському боці женуть коні в сторону ріки. На санках сиділи дві особи. На самій границі заступив їм дорогу радянський вояк і вистрілив з кріса. Втікачі почали відстрілюватися з револьверів, бажаючи за всяку ціну дістатися на польський бік. Тоді радянський вояк кинув на них ручну ґранату. Наслідок був такий, що один утікач згинув на місці, а другий утік назад на схід.

ВІЙНА Й МИР.

Одна цікава статистика дала такий вислід. На протязі останніх 3,421 років було 3,153 війн, а мира було лише 268 років. У тім довгім часі підписано поверх 8,000 мирових договорів.

ЗАБЕЗПЕЧЕНІ РОБІТНИКИ.

В теперішніх часах, коли безробіття руйнує маси робітників, 50 робітників мають забезпечену роботу до смерти; зрештою їх робота не кінчиться ніколи. Хто є ці щасливі? Є це робітники, котрі малюють міст з Фірт оф Форт коло Едінбурґу в Анґлії. Щоби помалювати міст з одного кінця до другого, треба їм три роки часу, а коли скінчать цю роботу, починають поновно малювати другий кінець.

МАЦА ДЛЯ РАДЯНЩИНИ.

В Радянщині була заборонена жидівська маца в часі жидівського свята Пасхи. Це зроблено на те, щоби затерти всякий слід якихнебудь релігійних обрядів та звичаїв. Колиж тепер ославлена пятилітка не вдалась і настав загальний голод, американські фармері, що не мають що робити з надміром збіжа, дістали замовлення на те збіже від власників млинів. Замовлення прийшло з Ню Йорку, де одна пароплавна компанія вже робить приготування вивезти большевикам два міліони фунтів маци. Очевидно, радянський уряд постарався закупити лиш американське збіже за безцін і хоче перемінити його на мацу, щоби довго могла зберегтися. Отже аж американське збіже ратує населення Радянщини перед голодовою смертю, хоч Росія за царських часів славилася як шпихлір Европи.

ПОСТРІЛИВ ПОЛІЦАЯ.

До долочівського шпиталю привезли тяжко раненого постерункового Маріяна Бруса з Білого Каменя. Він мав доставити до вязниці якогось арештанта. По дорозі арештований добув нагло револьвер, пострілив поліцая в шию і втік.

ЛЮЛЬКИ НЕБЕЗПЕЧНІ.

У берлінськім інституті, де досліджують недуги рака, ствердили, що рак на губі дістають майже виключно мущини. Із 173 таких випадків 169 були мужеські недуги. А тому, що з них 123 особи курили люльку, ясний звязок між куренням люльки і рака на губі.

ВЕЛИКІ ЗЛОВЖИВАННЯ У ВАРШАВСЬКОМУ МАҐІСТРАТІ.

У Варшаві викрито нову велику аферу. Слідство виказало, що керовник виділу водопроводів у варшавському маґістраті, Адельт, до спілки з касієром Ронічем користувалися протягом трох літ касовими впливами і присвоювали собі велику часть належностей. Висота зловживань сягає суми 800,000 золотих. Адельта, Роніча і ще трох дальших дефравдантів арештовано.

МУРИНИ ПОБИЛИ БІЛИХ.

У Льоанді, столиці Анґолі, портуґальської західньої Африки, поліційне слідство в справі кількох загадочних убивств викрило ватагу Муринів, яка має на совісти чимало вбивств людей. До ватаги належали 50 Муринів. У викритій поліцією муринській криївці знайшли отрую, якою Мурини хотіли затруїти криниці в Льоанді, щоби витруїти білих.

ТРЕБА МЕНШЕ КРАСТИ.

Треба менше красти — говорив на вічу в Чернівцях учитель Українець. Сьогоднішня біда дуже докучлива. Біда зачалася тоді, як перестали помірковано красти й крадуть уже міліонами. Крали не по одному міліонови, а по десятках міліонів нараз. Ми терпимо так, що з голоду примираємо, що під потяги кидаємося, боже-воліємо. А уряд має гроші, щоби висилати декого до Єгипту, студіювати там світло, або щоби руську театральну штуку виставляли в Гонолюлю. Одна є поміч: не красти, а ліпше сказавши, менше красти.

В ЦИГАНСЬКІМ ПОЛОНІ.

Недавно таборували в Чернівцях недалеко Мостової вулиці мандрівні Цигани, промишляючи, як звичайно Цигани. Людям упала в очі 17-літня дівчина, що ходила між шатрами й, видно, не була з Циганів. Дали про це знати поліції. Поліція знайшла дівчину в шатрі Цигана Георгія Бростіна з Броштен. На переслуханню Циган признався, що силоміць захопив Тетяну Скалчук з Валківців недалеко Хотина, коли вона верталась до домів. Дівчина з плачем оповідала свої муки в полоні. Цигана арештували, а дівчину вислано до її родичів, бо поліція телефонічно розвідалася, що дійсно перед роком пропала безслідно того імени дівчина.

РІЧНИЙ ОБРАХУНОК.

Черновецький цивільний уряд подає отаку статистику: У році 1932 народилися 1,061 хлопців і 909 дівчат. У порівнанню з попередніми роками число породин зменшилося, бо в році 1931 було 2,036, а 1930 року 2,210 новонароджених. У році 1932 було 1,908 випадків смерти, а то 987 мущин і 821 жінок. Зате в році 1931 було 1,647, в 1930 році 1,636 мертвих. З цього слідує, що смертність населення побільшалася. В році 1932 цивільний уряд звінчав 887, а розвів 159 пар.

ЗЛОВЖИВАННЯ У СУДАХ.

У Львові арештували секретаря цивільного суду, Рудольфа Бачинського, наслідком зловживань в урядуванні. Це вже третя в останньому часі подібна афера у львівському судівництві.

В ПОЛЬЩІ ЗАСТРАЙКУВАЛИ ВСІ МАЙНЕРИ В КОПАЛЬНЯХ УГЛЯ

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗНИЖЕННЯ ПЛАТНІ, ЯКА Й БЕЗ ТОГО ВЖЕ ЗАНАДТО НИЗЬКА.

ВАРШАВА (Польща). — Копальні вугля в районі Кракова, Дуброви та Шлеську припинили працю через загальний страйк майнерів. На страйк вийшли понад 80,000 майнерів, котрі протестують проти зменшення їм платні на 15%, яка вже й без того занадто низька.

Уряд старається полагодити страйк шляхом переговорів між майнерами та власниками майнів.

ЯПОНЦІ ЗАХОПИЛИ СТОЛИЦЮ ПРОВІНЦІЇ ДЖЕГОЛ.

МУКДЕН (Манджурія). — Японська бриґада військ під командою ґенерала Тадаші Кавагари захопила столицю провінції Джегол. Китайці старались орґанізувати опір, але в їх військах почалася велика дезерція й деморалізація. Тому Японці досить легко захопили столицю провінції й тепер поспішно наближаються до кордонів північного Китаю.

Здеморалізовані китайські війська тікають з Манджурії на територію північного Китаю й несуть туди пострах та деморалізацію.

ЯПОНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ КИТАЙЦЯМИ ТЯНДЗІНА.

ШАНҐТАЙ (Китай). — Японське воєнне командування домагається, щоб Китай негайно вивів свої війська з великого торговельного китайського міста Тяндзіна. Китайський уряд рішуго противиться цьому й заявляє, що присутність його військ у Тяндзіні потрібна для охорони життя й спокою чужинців.

Китайський уряд рішив перенести свою столицю з Нанкіна далі в глиб Китаю, бо для нікого тепер нема сумніву, що Японія постарається захопити під свою контролю ріку Янґце та частину північного Китаю.

АНҐЛІЯ ТРИМАЄ ВЕЛИКУ ФЛЬОТУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Стало відомо, що на Далекому Сході, на китайських водах, Анґлія зібрала велику свою фльоту. Крім підводних човнів та ріжних допомагаючих кораблів Анґлія має там 21 великих воєнних кораблів. Майже вся анґлійська фльота зібрана в морськім порті в Гонконґу й готова кождого часу вийти на море для воєнної акції.

БЕЗРОБІТТЯ ЗРОСТАЄ.

ПАРИЖ (Франція). — Економічна кріза, яка захопила цілий світ, все більше дає себе знати й французькому робітництву. Число безробітних у Франції все збільшується й уряд тепер числить безробітних більш як один міліон, а Франція довший час хвалилася тим, що в ній безробіття не було, коли інші держави вже переживали тяжку крізу безробіття.

СТРАШНІ НАСЛІДКИ ЗЕМЛЕТРУСУ.

ТОКІО (Японія). — Уряд числить, що підчас землетрусу, який був на півночі японських островів 2 березня, згинули 1,535 осіб, крім того 948 пропали без вісти, а 338 тяжко покалічені. Землетрус зруйнував біля 3,000 домів, а більш як 6,000 були залиті водою й дуже ушкоджені.

БРІНІНҐ ЗАКЛИКАЄ ГІНДЕНБУРҐА РАТУВАТИ НІМЕЧЧИНУ ВІД ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Бувший канцлер Брінінґ, який тепер провадить гарячу передвиборчу кампанію до парляменту, в своїх промовах закликає президента Гінденбурґа стояти на сторожі конституції. Він кличе президента вратувати від гітлерівських переслідувань тих, котрі вибирали президента Німеччини, бо самі гітлерівці на останніх виборах на Гінденбурґа не голосували.

Не зважаючи на всі репресії проти ворохобників, у Німеччині далі тревають криваві політичні сутички, які вибухають переважно між узброєнними гітлерівцями та їх противниками. Гітлерівські боєві дружини скрізь уряджують гучні паради. Уряд далі переводить арештування опозиціонерів, а особливо комуністів. Серед арештованих уже знаходиться лідер німецьких комуністів.

АРЕШТУВАЛИ ЗА ГІТЛЄРІВСЬКИЙ УНІФОРМ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Посол до парляменту Ціолак зявився у палаті послів в уніформі, який дуже нагадував гітлерівський однострій. Він був одягнений в напіввоєнне убрання зі „свастикою" на рукаві. Посли запротестували рішучо проти його появи серед них у такім уніформі.

Коли посол Ціолак лишив будинок парляменту, поліція арештувала його за ношення неустановленого законом уніформу. Але після того, як посол дав слово, що того уніформу не буде носити більше, його звільнено з арешту. Ціолак є членом погромницької партії професора Кузи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Ситі і Заграниці:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАПІЗНО ЗОРІЄНТУВАВСЯ

Вже нераз підносилися поважні голоси, щоби вибирати президента держави на 8 років, а принаймні на 6. Казали, що нововибраний президент потребує перших 4 роки на те, щоби добре опанувати державну машину і зорієнтуватись у державних справах.

І треба признати велику слушність тим голосам, коли мається на увазі адміністрацію уступаючого президента Гувера. Нема сумніву, що його правління припало на надзвичайно важкі часи, яких він не спричинив. Та біда в тім, що він їх не передбачив. Він не знав правдивого положення краю. Тому заповідав, що доведе край до цього, що не буде в Америці домів для бідних. І це є теж причиною, що ратункова акція йшла зпочатку дуже пиняво. Знищений фармер не міг діждатися ратунку, поки сам себе не поратував тим, що сам завів свого роду мораторію на довги. І треба було замкнення тисяч банків і втрати біліонів людських грошей, заки у Вашинґтоні взялися за банкову реформу. Щойно тепер приходить до зміни закона про банкроцтва.

Допомогова акція для безробітних кульгала ввесь час, бо Гувер боявся заведення заробітньої пайки і „соціялістичних експериментів", а боронив американську індивідуальність, ініціятиву й самооборону, які нібито противляться допомозі з боку уряду. Та тепер уже всі говорять про конечність федеральної допомоги безробітним.

Гувер розпочав свою адміністрацію від того заключення, що Злучені Держави є самовистарчальним краєм, що вони можуть сконсумувати все те, що продукують, і вдержати далі високу життєву стопу. А закінчує своє урядування щодо цього своєю промовою на недавнім святі Линколна в Ню Йорку, де підчеркує, що ізоляція Америки вже пропала на віки. З економічного хаосу, говорив Гувер, може вийти Америка тільки шляхом спільних змагань з Европою. Вона мусить разом з нею спільно розвязувати економічні проблеми, маючи на увазі, що дійсні воєнні заверухи є тільки наслідком економічної боротьби держав.

Таксамо довго вагався Гувер з мораторією на воєнні довги. А тепер уже виразно признає конечну потребу ревізії воєнних довгів. Чотири роки минули, заки Гувер зорієнтувався, що треба робити. І тому, хоч він зробив і багато розумного то на те тепер не звердають уваги. Кінець діло хвалить, а той кінець сумний.

СПРАВА ГАЛИЦЬКИХ „ЛУГІВ".

(Надіслана стаття).

V.

Політичні події розвиваються тепер незвичайно бистро, просто одна переганяє другу. Цілком несподівано може прийти до нового величезного вибуху, а є загальне переконання, що при першій нагоді **українське питання** вирине у цілій своїй могутній силі.

Якаж і де зорганізована наша фізична, цебто військова сила зможе тоді поперти самостійницькі домагання українського народу?! Ми — крім на жаль, „Лугів" ніде її не бачимо.

Є десь кількасот українських старшин-петлюрівців, приділених до польських частин, та реляції про них кажуть нам вірити, що це осібняки на чужій службі.

Що другий з них носить додаток „генштабу", але в це не дуже хочеться вірити, а вже найменше у їх дальші студії над новими поступами військової науки. Петлюрівці в Каліші видають цінні історичні записки **„За державу"**, але **потрібних військових впорядів** для всіх родів зброї, з котрими мож би рушити на Велику Україну — вони не видають. Чейже не числять на те, що большевики (хіба на своє безголовя) самі видадуть такі правильники в українській мові. **Андрій Лівицький** царствує у Варшаві у своїй пишній, стисло законспірованій домівці, і ще перед роком видав і оголосив як **„головний отаман"** поклик до „укр. армії і **флоти!"** Але цього року маком сів: пакт неагресії замурував йому рот! А зрештою — чи мож на тих бувших наддніпрянських старшин числити, коли і сам петлюрівський орґан „Тризуб" пише, що вони зі своїми родинами і досі по московськи говорять!

Найсмішніше, що польська преса все нам цвіркає в очи Німеччиною. Навіть напад на почту в Городку був нібито виконаний за... німецькі марки! Як то? То Данилишин і товариші хотіли експропріювати гроші на почті, тримаючи в кишенях німецькі марки? Чиж можна видумати щось більше безглуздного?

Кажуть, що Німці готуються відбирати у Поляків поморський корид р — отже, значиться, готуються до війни. Отже природна річ, щоби шукати собі союзників в Польщі. А чейже чули вони і про „пацифікацію", і про Ліско, Полісся, Городок і т. п. Але чи витягнули вони з того відповідні висновки? Вони просто задурні на те, а на дурний розум ліку нема. Навіть УВО, чи там УОН, мусить здобувати гроші жертвою життя і свободи молоденьких хлопців.

Прихильники Дашкевича кажуть, що одинокою раціональною дорогою пішов таки Дашкевич зі своїм „Великим Лугом". А хто гадає, що є ще інші дороги — хай їх покаже.

А хто хоче пізнати **духа і провідні думки** тої роботи — най читає **„Вісти з Лугу"** (Львів, вул. Коперника 5). Річно вони коштують лише **пів доляра.**

А Ви, Любі Земляки, поставте тепер перед собою питання: чи наша українська Америка має в пору, коли — по словах Б. Лепкого — знов „ударить нам підземний дзвін і сурми заголосять", станути перед культурним світом також так скандально і безпорадно, як станула в роках 1914—1920 і лишити Рідний Край без допомоги і в грошах і в людях? Жиють там з вами й Італійці й Айриші і Литовці і Поляки — то запитайтесь їх, як вони допомагали своїм борцям за визволення. Зокрема **Поляки** — наскільки знаю — дали підчас світової війни **двацять пять тисяч** охотників-леґіонерів по стороні антанти. — А що дасьте Ви цим разом — питаються всі свідомі Україні в краю?

Доходять до нас вісти, що у Вас там є якісь „Січи" — і то якісь і самостійні і гетьманські і чорноморські, але скільки їх є, скільки мають членів та чи вчаться серіозно військового діла — про це не чуємо в Рідним Краю.

Чуємо, що гетьманські Січи, чи лиш одна Січ, носяться і досі з генералом Скоропадським як з писаною торбою, дарма, що він ще з кінцем 1918 року проголосив був федерацію з Росією, а минулого року зрікся в Будапешті перед Мадярами Закарпатської України.

Як можна проголошувати з таким чоловіком свою солідарність?

А зрештою — робіть, як знаєте: орґанізуйтеся, вчіться військового діла, а вже на місці покажеться, як та визволена Україна буде виглядати.

Але науки треба — і то не лиш рядової, але й офіцирської. Знаю, що є між вами і бувші українські старшини, але цього всього замало. А нам треба і штабовців, бо на тих петлюрівських „генштабів" (з виїмком хіба ґенерала Всеволода Петрова, котрий тепер з Петлюрівцями нічого спільного не має) — багато числити не можна.

Американський військовий ґенеральний штаб стоїть високо, то треба конче до нього вислати на науку бодай кількох найспосібніших людей. Але треба їм і удержання дати.

Знаю, що у Вас тепер велика „депресія", як і у нас „криза".

І в большевиків - імперіялістів маси голодують, але їх верхівки на це не глядять, а готуються до війни і на ту ціль нічого не жалують. Адже розходитися буде у тій війні про це, чи мають вони задержати і надалі український чорнозем на користь матушки-Москви — чи ні.

Ви, Брати Американці, міряєтеся з большевиками щодо грошевих засобів не можете, але й Айриші не могли міряється з могучою Англією, а таки робили своє. І Ви робіть також. А покищо — потіште бодай нас, в Рідним Краю, тай пришліть до наших часописів **точні звіти** про те: скільки тих „Січей" у Вас, скільки є Січовиків, чи вони вчаться військового діла, чи є вигляди на наших ґенеральштабовців з Америки?

Не бійтеся! Нас не засумують і не знеохотять вісти, що у Вас може розгардіяш, мало членів, мало роботи. Нас вже нічого не здивує, але ми хочемо знати всю правду; мусимо знати, на що на випадок потреби можемо числити.

А коли й справді у Вас справи слабо стоять, то ще з цього не виходить, що й надалі мають слабо стояти.

І най Вас це заохочує та підбадьорює, що хоч як нам у Рідним Краю тяжко жиється, то таки дух у нас бодрий.

Ст. Мурава.

(Кінець).

ДИТИНА Й МИСТЕЦТВО.

Щоби виробити мистецьку культуру у звичайної, пересічної дитини, зовсім не треба примушувати її вивчувати техніку мистецтв. Але треба давати їй зчаста нагоду вдивлятись і вслухуватись у правдиво мистецькі твори та пояснювати їх.

Не вчіть вашої дитини насильно рисунків, коли вона не має до них охоти, але ведіть її на кожну виставу правдиво гарних рисункових праць і по повороті додому заводіть із нею пояснювальну розмову на теми баченого. Таке оглядання плястичних, чи драматичних вистав, слухання концертів і т. ін. називає Я. Мамонтів дуже влучно „вивчуванням мистецтва". В дальших літах дитини, в середній і вищій школі, повинно це вивчування перейти в постійне студіювання спершу рідного, опісля европейського, а далі й загально-людського мистецтва.

Не вчіть вашої дитини без хисту грати на фортепяні, але ведіть її на всі концерти правдивих мистців музики, щоби вслухувалася в їх гру. Вчіть її вже змалечку відріжнювати зачуті мельодії й бутьте їй не лиш учителькою, а й провідницею по гористих дорогах освіченої Музи. Нехай вона навчиться при вашій допомозі розуміти й цінити мистецтво.

Доки дитина ще дуже маленька, то вистарчать їй невмілі, хоч іноді й талановиті діточі імпрези; одначе в міру того, як вона стане підростати, а її артистичний смак розвиватися, треба її брати й на мистецькі продукції людей дорослих, а відтак на виступи дійсних мистців. Нехай порівнює. А коли доросте, то скажіть їй, що творення вимагає великих зусиль, праці й муки, та що цілковита мистецька краса й досконалість — недосяжні. Тому нехай дивиться, слухає, насолоджується тим, що бачить і чує, але нехай ніколи легкодушно не осуджує. Бо все те, що досі зроблено в мистецтві, є лише досягненням краси, а не самою красою. Інакше це й не може бути. З хвилею, коли мистецтво осягнулоб свою бажану мету, мусілоб умерти. Люди пересталивб творити та рватися душею до цієї недосяжної досконалости.

— („Рідна Школа").

Володимира Жуковецька.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Т. Ш., Шікаго, Ілл. — Ваш „спешел деліверi" про віче одержали ми в пятницю. А що віче відбудеться у неділю, а „Свобода" дійде до Вас найскорше в понеділок, то вже хочби з тої причини годі було помістити допис. Заразом звертаємо Вашу увагу, що це було властиво оголошення, а не допис. Як ми недавно оголосили, такі оголошення є платні. Та тим разом і на платне оголошення було запізно. Допис помістимо безплатно по вічу і збірці. Зате заповідати віче дописом — не можна.

СПІВАНИК

для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три голоси. Видання Рідної Школи. Зладив Михайло Гайворонський.

Ціна 35 центів.

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ повинні дбати, щоб їх діти вміли добре по українськи читати, писати та говорити. **Докладне знання нашими дітьми рідної мови, читання й писання, то запорука розвитку української культури, свідомости і знання, поширення української газети і книжки.** Всі знають, що **найлекше і найскорше можна вивчити дітей української мови і письма на читанках нової системи укладу Миколи Матвійчука.** Найновіша метода, легкий зміст, першорядне виконання, приступні ціни.

Памятайте про те, щоб Ваші діти вчилися з читанок Матвійчука. Досі вийшли: **Перша книжечка, 40 центів; Друга книжечка, 45 центів; Третя книжечка 60 центів; Четверта книжечка, 75 центів.** Дістати можна у

SVOBODA,

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

Д-р Володимир Галан.

НА УКРАЇНУ

(З воєнних споминів з 1916 і 1920 рр.).

В филаделфійських часописах появилися статті визначних американських кореспондентів з Харкова з повідомленням, що Україні загрожує нова примара голоду. До цих заключень доходять вони на основі спостережень у цілій низці колективних господарств та сіл.

Окремо згадують про відвідини в колективнім господарстві Болгарів з Америки... Нам відомо, що там є сотки таких господарств жидівських, московських, і все це на Україні року божого 1933...

Так українізували Україну Болгарами, Москалями, Жидами, а оставшим українським селянам грозить голодова смерть...

Житниця Европи перемінюється в пустар... Та не так було в 1916 р.

З Італії на Україну.

По закінченню великого наступу на Італію в тирольських Альпах з початком червня 1916 р. кинено групу артилерії полковника Шлезінґера — в якій я був тоді адютантом — на російський фронт. Там російський генерал Бруслов проломив 5 червня австрійський фронт, захопив повеч сто тисяч полонених та відсунув німецьку й австрійську лінію поза Луцьк.

Поспішним походом наша ґрупа прибула під місточко Асіяго до Тріенту, де вона заводнувалася та через Інсбрук-Відень відійшла на Краків до Перемишля, а відтак через Камінку Струмилову до Стоянова.

Довгий побут в Альпах приголоблював мене і тому я радів, побачивши ріднї сторони, наше рівне Поділля... Перший транспорт, яким їхав штаб 60 полк полевих гавбиць, задержався в Перемишлі і там я побачив — по двох роках — таке дороге, всім нам знане обличе... пейсатого жидка.

Ще так недавно велася завзята боротьба біля і довкруги Перемишля, та сьогодня зелень покрила все, а одиноким свідком боїв були звалений міст та новоподводвані землянки замісць знищених сільських хат. Полковник не міг налюбуватися красою рівнини та богацтвом краю, порівнуючи їх до убогих тирольських гір. Питався мене, яких напитків уживає наше населення та чи мають у нас вино. Коли наш транспорт знову задержано в Городку Ягайлонськім, я розподобув у начальника стації фляшку „галицького" вина, однак воно не „зробило" враження... І більше запитів про наше вино вже не було.

Зі стоянова на фронт.

Стоянів був увесь завалений військом та ріжними полевими шпиталями. Вивагонувавшися, ми одержали приказ відійти негайно до м. Горохів, до постою німецької дивізії, якій підчинено всі вісім батерій (два полки) нашої групи.

Зараз за Стояновом ми побачили граничні стовпи і з радістю я зробив перший крок на землю Великої України. Та ця радість скоро минула...

Недалеко від нас на полі, окружені військовими стійками, стояли цілі гурми цивільного населення; між ними жінки, діти, старші та всяка домашня обстановка.

Від вартового ми дізналися, що німецька команда вигнала все цивільне населення з фронтових сіл і це якраз одна їх частина. Від самих людей я дізнався, що їх прямо ограбили, знущаються над ними та держать їх на полі в голоді, серед дощу, а навіть без усяких ліків. Хто це робив, які частини, я не міг від них дізнатися. Зладивши на борзі звіт з підписом полковника, я заслав його до команди в Стоянові.

Вечером ми вже були в команді дивізії в Горохові, яка примістилася в невеликім дворі, і там ми лишились на вечерю.

На мій запит звідки німецька армія дістає всі ці припаси (яких на італійськім фронті ми ді ми і землю йому відберемо".

Так убрали большевики наших селян в широкі шарамія жиє з краю, в якому переживає...

Так повних шість літ живила наша Україна ворожі армії, які перебували на її території.

Ромрова з комісарем 12 армії.

З кінцем березня 1920 р. полева батерія б. Х. Гармат-нього Полку проходила на фронт проти Поляків під Літин. По дорозі, чи не в Жмеринці, ми стрінули комісаря 12 Армії та мали з ним таку балачку:

Чому большевики вважають можливим заключити мир з німецьким цісарем, а воюють проти Центральної Ради, яка вибрана народом? Як тут розуміти большевицьке „самоопределеніе?" Чому большевики голосять, що селяни одержать по 20 десятин землі, коли Петлюра дає лише по 15? Чи большевики змінили свою політику?

На це комісар дав таку відповідь, зовсім щиро:

„Нам треба хліба і тому йдемо на Україну, де хліба досить. Відносно земельної реформи, то перед відходом на Україну Троцький сказав нам таке: Коли Петлюра вбере широкі шаравари, то ви вберіть ще ширші. Коли Петлюра обіцює по 15 десятин, то ви обіцюйте по 20. Колиж селяни обробить 20 десятин і буде мати дома повно збіжа, то нічого лекшого як це збіже у нього забрати; то на наступний рік він певно не буде обробляти 20 десятин, а то ми землю йому відберемо".

Так убрали большевики на широкі шаравари обіцянок, а сьогодня велике їх число на соловецьких островах, в степах Сибіру, або жде голодової смерти на тій же Україні.

С. Ш.

НЕ ОЖЕНИТЬСЯ.

Тому чотири тижні померла Швабикова жінка, стара Паранька. Їй минуло було вже сімдесять літ. Кілька літ пролежала перед смертю. Лише подеколи злізла з ліжка, щоби погодувати кури.

Всю іншу роботу робив Паранчин чоловік Артемко. Навіть варив. Він іще добре держався, хоч йому вже давно минуло сімдесять літ. Дітей не мали. Два сини згинули на війні, одна дочка померла ще давніше. Тимбільше привязалися старенькі одно до одного.

Мовчки підвів мене старий Артемко до хати, в якій лежала покійниця. Плакав наче мала дитина.

Я старався потішити старенького, як умів. Таж жінка, переконував я його, так тяжко нездужала, що поправді йому тепер радіти, що її терпіння покінчилися. Чи Артемко розумів, що я говорив, не знаю. Він плакав увесь час гіренько, сльози спливали по його поораному морщинами лиці й упевняв мене, яка то добра була покійниця:

— Ой так, так, то була жінка! Такої другої не знайду ніде в світі, вірте мені або й ні. Та я вже ніколи не оженюся, ніколи!

Правду сказати, мені й на думку не прийшло таке, щоби старенький Артемко міг ще оженитися. Тому я вірив, що його впевнювання, що ніколи вже не ожениться, мали лише потверджувати його глибокий жаль за небіжкою.

У хаті на лаві довкола сиділи селяни й селянки, дівки й парубки. Балакали, жартували. Ще пізно в ніч чути було з хати голосні розмови.

Може з тиждень після похорону я знову стрінув Артемка. Він рубав сокирою якийсь гудзуватий пень. Як побачив мене, втер собі полою лице та сказав із глибоким переконанням зі сльозами в очах:

— Ах, Боже, то-то була жінка! Боже, який мені тепер час довгий здається без неї. Вірте мені, або й ні, та я перед Благовіщенням не оженюся. Ні, того я ніколи не зроблю.

Я обережно спитався Артемка, чи він справді думає женитися, чи має вже якусь на примітці, та чи взагалі треба ще йому жінки на такі старі літа... Та щось ближчого про ці доли довідатися від Артемка. Він знову схопив за сокиру та гатив у той пень, що аж тріски відскакували.

Два тижні опісля ми знову стрінулися. Артемко вертався з церкви. Пристанув, виняв табакирку, зажив табаки й мене почастував і сказав, ховаючи табакирку назад у кишеню.

— Ох Боженьку, то-то була жінка, такої я вже ніколи не дістану! Вірте мені або й ні, а перед Великоднем я не оженюся!

А щоби виправдатися, додав зараз:

— Корова отілиться десь тоді, то потребую господині. Я старіюся, не можу сам один робити всю роботу.

Доки жила Паранька, Артемко міг робити і за двох. Та воно мусить бути дуже тяжко, коротати життя для самого себе.

А сьогодні я знову переходив попри Артемкову хату. Старенький крізь вікно попросив мене до хати.

Постарша, ще крепка жінка сиділа мовчки на лаві біля скрині. Перед нею стояла нова матерія на спідницю.

— Це я в Абрумка взяв на спідницю, бо в неділю наш шлюб, — пояснив мені гордо Артемко.

Я мусів попробувати цей перкаль, чи добрий, чи не ошукав його Абрумко.

А в купі на ліжку аж під стелю сягали повні подушки небіжки Параньки. Чотири роки доглядав Артемко хору. Чи справді мав би він ждати ще довше? Ні, його правда, хочби тому, що ось корова має мати телятко.

— На мою думку першою умовиною для побореня кризи — це поворот довіря.

— Правду кажете. Тому ви повинні мати до мене довіря та позичити мені сто долярів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЛЬЩА ЗАГРОЗЮЄ ЕВРОПИ.

В ч. 7. берлінського тижневика „Дер Штальгельм", з дня 12 лютого 1933 р., поміщено статтю сотника Д. Ярого, затитуловану „Польща загрозою Европи", яку присвячено висвітленню польсько--українських відносин.

Зміст цеї статті такий:

Кордони, які створено Версайським договором, повстали на неправді й інтригах. В той спосіб з Польщі створено Македонію. І як на протязі довгої історії Польща була загрозою мира в Европі, так стала нею і тепер.

Розбоєм пішла вона проти уряду Західньої України. Підступом дістала армію Галера, яку мала вжити проти большевиків, а зужила її на розбиття Галицької Армії.

Польща допомогла большевикам станути на ноги, бо розбила українські армії, котрі боролися з большевиками. А розбивши українські армії, потім погодилася вона в Ризі з Росією коштом української землі. Большевики закріпили своє панування завдяки Польщі. А Польща дістала й від них вільну руку щодо нищення українського народу і його культури. Тому й не потерпіла досі за „пацифікацію" чи інші варварства. Союз Нації не вдіяв нічого. А Росія збула це варварство мовчанкою.

Все те довело до того, що український нарід зневірився у міжнародню справедливість. І тому всі свідоміші й активніші сили почали горнутися в революційні ряди, себто в ряди Української Військової Організації.

І так українському народови приходиться тепер боротись на два боки, проти двох дикунів: большевицького на сході й польського на заході.

Польща не обороняє заходу перед большевизмом. Навпаки, вона піддержує большевицьку владу, заключає з нею ріжні договори про ненапад і т. п.

Все те згодом доведе до нового воєнного конфлікту, який мусить закінчитися тим, що проголошене підчас світової війни право самоозначення народів буде застосоване до всіх народів у рівній мірі, а тимсамим і до народу українського.

Подав: **Е. Драгінда,**
Ню Йорк, Н. Й.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ROME, N. Y.

Ukrainians Hold Pre-Lenten Fete.

Eighty Ukrainian families of Rome and vicinity enjoyed an old fashioned Ukrainian festival on Saturday 25, and Sunday 26 at the Ukrainian National Home, on Canal Street. The festival, a pre-lenten affair, was sponsored by the American Ukrainian Citizen's Club of this city.

A program of Ukrainian music was played by an orchestra. The Ukrainian Dancing Club entertained with several dances, the performers wearing native costumes. "Vesper Bells" was sung by the newly organized singing Club, under the direction of M. Ryboc. Children presented a performance showing parents what is taught in the Ukrainian School here.

Among subjects taught is the native language of the Ukrainians.

On Sunday evening the Ukrainian Amateur Circle entertained with the five act play "Hmara" ("The Cloud"), which depicts the life of Ukrainians in Europe. It was given under the direction of Alexander Gadz. The cast was as follows:

Stephene Perog, Peter Slobogian, Olga Bodnar, Paul Gural, Vasil Chuko, Rose Pawelko, Betty Mandziak, Eva Lutwin, Mary Choma, Mr. and Mrs. Peter Gural, Andrew Hladun, Martin Andrews, John Fitsik, Alexander Yaworski, John Perog, John Hladun, and Michael Keslik.

Olga Bodnar.

—o—

БОФАЛО, Н. Й.

До організування „Союза Українок".

У визвольних змаганнях за самостійність України наше жіноцтво мусить покласти свої цеголки під будову нашої держави. А це може воно зробити тільки тоді, коли буде зорганізоване й діяльне.

Читаючи нашу національну пресу, старкраєву й тутешню, бачимо, що всюда зростають відділи жіночої організації „Союз Українок".

На жаль, в нашім місті Бофало не було досі такої організації. Тому дня 20 лютого зійшлися свідомші жінки, щоби заснувати відділ „Союза Українок".

На нарадах говорив о. С. Мусійчук про організацію нашого жіноцтва в рідному краю і про вагу таких організацій взагалі; нижче підписана організаторка говорила про вагу цеї організації, як тої, що повинна згуртувати наше доросле дівоцтво тут в Америці, а нижче підписана предсідниця говорила про поступ і працю по тих громадах, де є вже „Союз Українок".

Вислід був такий, що засновано відділ „Союза Українок", до якого вписалися кільканацять членець і вибрано тимчасовий уряд, як слідує: Марія Кіналь, секретарка; Теодозія Шеремета, касієрка і нижче підписані.

На слідуючих ширших організаційних зборах виберется постійний уряд. Нам треба заснувати Союз Українок не тільки для організації себе самих, але і для будучих наступниць-дочок, які повинні знайти в нім своє пристановище і разом з нами, матерями, вчитися, як любити і шанувати свою Україну та як працювати для її визволення.

Мирослава Мусійчук,
предсідниця;

Анна Качор,
організаторка.

—o—

ФУЛТОН, Н. Й.

Наша молодь організується.

Дня 5 грудня зійшлися 15 хлопців і дівчат до дому гром. Михайла Лобура й рішили заснувати Українсько-Американський Клюб. Вибрано уряд, до якого ввійшли: Марія Соловій предсідниця, Василь Лобур заступник предсідниці, Рузя Фісієр секретарка, Михайло Соловій касієр. На слідуючих зборах вписалося ще кілька хлопців і дівчат.

В той спосіб взялися ми до гуртування української молодіжи, котра зачала підпадати большевицькій деморалізації. До клюбу вписалося також кілька старших свідомих громадян. Під проводом Івана Олинського й Михайла Соловія закладовано на клюб 18 дол. і 50 ц. Клюб, не зважаючи на перешкоди червоних провокаторів, числить тепер уже 32 членів. А це багато, коли зважимо, що в нашій місцевости є всього 50 українських родин та що місцевість заражена московщиною й большевизмом.

Член Укр. Ам. Клюбу.

Найліпший на ревматичні болі, каже пані з Бофало

"Довгі роки я терпіла на ревматизм. Потому я чула про Аномізм. Пейн-Експелер і купила фляшку. Вже перше натертя дало мені полекшу. По кількатю одної фляшочки я можу робити свою роботу без помочі. Я не маю більше болів у своїх членах."

J. O.

Buffalo, N. Y.

PAIN-EXPELLER

Фонд Сирітський з днем 31 грудня 1932:

Гнат Марія	в. 40	$300.00	
Мохнач Іван	в. 7	41.67	
Рапавий Василь	в. 28	150.00	
Сайко Іван	в. 23	100.00	
Товт Іван	в. 84	166.67	
Кравець Іван	в. 182	397.26	
Конкольняк Анастазія	в. 144	180.00	
Вітковський Юрій	в. 48	125.00	
Гатала Михайло	в. 34	50.00	
Зентичка Іван	в. 80	600.00	
Ратковський Микола	в. 77	450.00	
Левицький Йосиф	в. 19	500.00	
Шкурат Теодор	в. 10	125.00	
Попович Теодор	в. 306	166.67	
Фединець Тимко	в. 32	244.89	
Гнида Павло	в. 272	500.00	
Галасінський Адам	в. 132	83.35	
Мікля Мартин	в. 197	400.00	
Сеневич Микола	в. 304	100.00	
Ілько Стефан	в. 102	500.00	
Миляр Панько	в. 143	266.67	
Забавський Фтадей	в. 40	125.00	
Брилевський Петро	в. 301	250.00	
Гаух Мартин	в. 303	100.00	
Венгрин Дмитро	в. 136	400.00	
Папуга Іван	в. 99	200.00	
Захарків Іван	в. 174	242.62	
Гіба Ксеня	в. 104	200.00	
Слободян Іван	в. 149	488.65	
Музика Петро	в. 225	500.00	
Набережний Яцко	в. 19	100.00	
Стебельський Мих.	в. 102	139.19	
Микитко Василь	в. 330	300.00	
Липка Тимко	в. 300	450.00	
Мулик Юрій	в. 338	250.00	
Козуб Олекса	в. 81	125.00	
Гавринюк Микола	в. 278	450.00	
Ференц Іван	в. 360	700.00	
Корчинський Теодор	в. 104	200.00	
Окаль Гнат	в. 87	150.00	
Граділь Ілько	в. 305	333.34	
Кучмій Катерина	в. 35	25.00	
Бойко Роман	в. 209	$225.00	
Кливак Каспер	в. 67	500.00	
Михальчук Лукаш	в. 195	209.47	
Швець Іван	в. 300	80.75	
Менідак Іван	в. 107	160.00	
Цапик Стефан	в. 244	100.00	
Василь Михайло	в. 102	375.00	
Вітенько Лука	в. 170	250.00	
Вашур Андрій	в. 113	150.00	
Лазорек Яків	в. 1	100.00	
Михайлів Василь	в. 288	600.00	
Ослійник Ілько	в. 124	300.00	
Мазуркевич Григорій	в. 77	348.85	
Юзефович Каїтан	в. 370	400.00	
Нагребний Тимко	в. 168	433.34	
Дзюбан Іван	в. 239	400.00	
Фиканич Іван	в. 65	400.00	
Магура Йосиф	в. 170	300.00	
Заходняк Стефан	в. 213	600.00	
Корсак Михайло	в. 124	450.00	
Андрушкевич Мартин	в. 58	200.00	
Лазорек Кузьма	в. 153	250.00	
Сарабаха Петро	в. 34	250.00	
Сидор Марія	в. 104	431.88	
Мельник Григорій	в. 321	400.00	
Зілінський Франко	в. 299	200.00	
Трач Іван	в. 282	416.67	
Корчинська Катерина	в. 104	50.00	
Савчак Стефан	в. 51	320.00	
Носко Флорян	в. 110	300.00	
Шкапій Доська	в. 36	150.00	
Зазуля Іван	в. 217	200.00	
Кривацич Михайло	в. 305	400.00	
Кримський Антін	в. 396	300.00	
Шабінська Юлія	в. 118	200.00	
Шарон Михайло	в. 76	100.00	
Одвард Василь	в. 218	216.67	
Курик Дмитро	в. 273	300.06	
Шмілик Дмитро	в. 247	200.00	
Кузьма Макар	в. 87	283.21	
Гарбай Василь	в. 38	200.00	
Моринкін Іван	в. 95	100.00	
Карась Катерина	в. 112	1000.00	
Чайка Дмитро	в. 32	300.00	
Гладкий Стефан	в. 237	700.01	
Білик Микола	в. 20	700.00	
Сливар Юлія	в. 62	200.00	
Швець Яцко	в. 217	225.00	
Пашук Павло	в. 62	400.00	
Шкарлат Іван	в. 301	250.00	
Гірбільський Мих.	в. 109	425.00	
Дзябка Іван	в. 218	650.00	
Мелех Михайло	в. 217	50.00	
Кушнір Юрій	в. 288	200.00	
Паславський Іван	в. 245	250.00	
Міллер Іван	в. 127	433.34	
Хорощак Татіяна	в. 295	75.00	
Гапа Андрій	в. 83	500.00	
Леськів Микола	в. 76	250.00	
Ярмій Михайло	в. 76	160.00	
Мігаль Микола	в. 63	400.00	
Стрильчук Володимир	в. 131	125.00	
Геці Марія	в. 85	200.00	
Заслонський Іван	в. 179	250.00	
Шугайло Катерина	в. 108	200.00	
Грицин Ілія	в. 106	50.00	
Гаова Василь	в. 1	200.00	
Бахоровський Андрій	в. 102	500.00	
Гамера Анна	в. 112	200.00	
Мельник Йосиф	в. 241	1000.00	
Кость Микола	в. 182	50.00	
Зубик Афтан	в. 63	233.34	
Пішко Микола	в. 254	125.00	
Кузьма Стефан	в. 300	150.00	
Фаринюк Данило	в. 213	300.00	
Шафран Семен	в. 29	300.00	
Зварич Іван	в. 364	200.00	
Гвина Дмитро	в. 104	514.29	
Дзят Варвара	в. 108	525.00	
Лісник Микола	в. 136	450.00	
Покітинський Михаїл	в. 198	600.00	
Терпливець Ілько	в. 159	400.00	
Чорненький Григорій	в. 10	300.00	
Кіхтан Теодор	в. 274	200.00	
Крупа Іван	в. 98	500.00	
Войтович Дмитро	в. 147	300.00	
Герльовський Петро	в. 283	150.00	
Руг Володислав	в. 72	600.00	
Олексів Олекса	в. 259	100.00	
Вислоцький Марко	в. 229	75.00	
Юрчак Микола	в. 69	125.00	
Космина Каська	в. 168	320.00	
Роман Стефан	в. 254	150.00	
Приходько Максим	в. 170	400.00	
Ревілак Йосиф	в. 82	218.82	
Кулин Дмитро	в. 230	400.00	
Кошельник Іван	в. 324	$400.00	
Свербивус Михайло	в. 76	450.00	
Сбіржко Блажей	в. 81	237.00	
Кібало Михайло	в. 137	200.00	
Магун Григорій	в. 24	450.00	
Маційовський Валентій	в. 78	500.00	
Жеборовський Вацлав	в. 213	125.00	
Гурляк Іван	в. 122	350.00	
Улицький Кирило	в. 270	100.00	
Вишняк Михайло	в. 213	500.00	
Новак Юстина	в. 156	400.00	
Куйбіда Петро	в. 114	300.00	
Прокопенко Розалія	в. 112	250.00	
Заверуха Іван	в. 217	300.00	
Куцій Михайло	в. 217	150.00	
Бояновський Стефан	в. 217	100.00	
Барицак Анна	в. 311	500.00	
Городник Петро	в. 198	200.00	
Сворень Василь	в. 326	375.00	
Горин Григорій	в. 27	300.00	
Сорока Іван	в. 253	100.00	
Лопача Теодор	в. 170	200.00	
Холявський Павло	в. 62	100.00	
Новомлинський Іван	в. 85	900.00	
Роборецька Катерина	в. 364	450.00	
Тарбай Марія	в. 202	750.00	
Рудак Пелягія	в. 170	250.00	
Стадник Стефан	в. 191	300.00	
Ніцько Михайло	в. 273	333.34	
Гомішак Марія	в. 29	$500.00	
Коваль Анастазія	в. 112	500.00	
Зліба Катерина	в. 95	600.00	
Скворонська Анеля	в. 112	500.00	
Макарович Олекса	в. 81	400.00	
Замос Марія	в. 119	200.00	
Веселик Іван	в. 45	400.00	
Свербивус Йосифина	в. 76	487.50	
Салій Стефан	в. 8	400.00	
Салій Анна	в. 211	100.00	
Орлик Петро	в. 268	200.00	
Їж Данько	в. 379	150.00	
Крісто Катерина	в. 100	800.00	
Коваль Іван	в. 218	200.00	
Шедній Микола	в. 91	333.34	
Падучак Дмитро	в. 316	350.00	
Подлужний Петро	в. 91	200.00	
Козак Йосиф	в. 221	400.00	
Варга Марія	в. 223	100.00	
Майворчик Антін	в. 113	450.00	
Береза Катерина	в. 197	550.00	
Михайко Михайло	в. 174	250.00	
Петришин Василь	в. 221	600.00	
Рачик Михайло	в. 300	450.00	
Маруняк Сташка	в. 273	240.00	
Дутчак Данило	в. 80	20.00	
Куций Теодор	в. 269	125.00	
Багній Марія	в. 112	300.00	
Баєр Станислав	в. 113	600.00	
Чура Михайло	в. 220	100.00	
Сташишка Анна	в. 7	325.00	
Луцків Василь	в. 143	175.00	
Салабай Роман	в. 129	$400.00	
Зиндран Ірен	в. 276	245.50	
Маркович Стефан	в. 380	200.00	
Крупеля Вінцентина	в. 80	200.00	
Петрик Катерина	в. 156	800.00	
Кушко Катерина	в. 78	300.00	
Буняк Кирило	в. 160	400.00	
Адамчук Павло	в. 29	450.00	
Дмишко Дмитро	в. 6	75.00	
Семенюк Іван	в. 371	333.34	
Тобіш Йосиф	в. 149	200.00	
Єтковський Йосиф	в. 392	300.00	
Козак Данило	в. 84	200.00	
Шведюк Анна	в. 276	900.00	
Цівінський Віктор	в. 81	50.00	
Каратник Стефан	в. 158	350.00	
Кувбіда Анна	в. 114	600.00	
Фільо Михайло	в. 26	228.59	
Нич Олекса	в. 67	600.00	
Рибак Михайло	в. 361	300.00	
Сербин Юстина	в. 321	100.00	
Свистун Федор	в. 144	200.00	
Гнилипишин Теодор	в. 8	200.00	
Сунцьо Йосиф	в. 132	1000.00	
Гельчин Микола	в. 282	333.35	
Яремчук Стефан	в. 95	400.00	
Кріль Петро	в. 163	600.00	
Павлина Йосиф	в. 282	400.00	
Кріль Стефан	в. 218	500.00	
Левущ Гарасим	в. 64	400.00	
Бондровський Іван	в. 293	650.00	
Павлик Анна	в. 233	50.00	
Семанцьо Михайло	в. 28	480.00	
Когут Михайло	в. 69	450.00	
Федюк Марія	в. 332	300.00	
Гайдук Олекса	в. 157	533.34	
Гелер Пазя	в. 31	200.00	
Дуда Марія	в. 163	300.00	
Дацьків Стефан	в. 98	400.00	
Посіл Дмитро	в. 361	400.00	
Ронік Семен	в. 234	750.00	
Гукіш Михайло	в. 187	500.00	
Папованець Марія	в. 65	500.00	
Ковінецька Марія	в. 363	400.00	
Черпак Анастазія	в. 21	200.00	
Колодій Катерина	в. 63	200.00	
Козевич Каролінa	в. 344	800.00	
Лещишин Катерина	в. 304	100.00	
Олексишин Іван	в. 280	500.00	
Газдин Вартоломей	в. 8	400.00	
Микитюк Марія	в. 216	500.00	
Чучман Іван	в. 221	525.00	
Чайковська Анна	в. 110	600.00	
Гінга Микола	в. 76	666.67	
Борик Андрій	в. 74	400.00	
Юшик Петро	в. 78	150.00	
Чайковський Олекса	в. 295	600.00	
Недзельський Іван	в. 396	100.00	
Хярко Теодор	в. 137	250.00	
Ярошик Петро	в. 175	333.34	
Мечніковська Анна	в. 326	270.00	
Покіда Петро	в. 191	250.00	
Сліпко Іван	в. 102	800.00	
Кудрик Степан	в. 44	450.00	
Савка Юлія	в. 25	166.67	
Гринишин Микола	в. 22	400.00	
Гузар Микола	в. 251	250.01	
Ореськ Яким	в. 164	100.00	
Воронка Іван	в. 253	200.00	
Мазур Ева	в. 70	300.00	
Юрас Катерина	в. 257	250.00	
Гойсак Стефан	в. 217	200.00	
Дена Микита	в. 400	65.00	
Чайковський Петро	в. 110	1000.00	
Сарахман Теодор	в. 218	750.00	
Химка Павло	в. 86	1000.00	
Ковба Іван	в. 217	100.00	
Фенцур Катерина	в. 36	530.00	
Семенчук Іван	в. 48	200.00	
Березенка Іван	в. 230	196.25	
Смоляр Серафин	в. 332	428.58	
Ковальський Петро	в. 276	250.00	
Гойзик Теодор	в. 334	200.00	
Думкович Іван	в. 58	200.00	
Олійник Іван	в. 60	125.00	
Маґинець Микола	в. 233	200.00	
Костек Павло	в. 96	500.00	
Гумен Іван	в. 22	1000.00	
Штим Прокіп	в. 106	400.00	
Матушак Бронислав	в. 247	300.00	
Стефанів Йосиф	в. 179	600.00	
Казюта Йосиф	в. 248	250.00	
Винник Михайло	в. 45	350.00	
Борило Михайло	в. 102	400.00	
Катинський Теодор	в. 300	333.34	
Коцоловський Іван	в. 165	466.68	
Лучів Франко	в. 8	400.00	
Меч Феська	в. 95	275.00	
Скібак Розалія	в. 133	428.58	
Німий Іван	в. 192	400.00	
Пайлюк Андрій	в. 213	300.00	
Зибан Анна	в. 202	375.00	
Гой Катерина	в. 169	450.00	
Чугай Теодор	в. 217	400.00	
Тимцьо Михайло	в. 23	166.67	
Бойчук Гавриїл	в. 111	400.00	
Бойко Роман	в. 221	900.00	
Шурин Володимир	в. 147	425.00	
Шевчук Теодор	в. 310	300.00	
Онисько Магдалина	в. 177	100.00	
Турко Теодор	в. 63	120.00	
Гречин Антін	вг 275	400.00	
Москаник Кость	в. 28	400.00	
Дідух Марія	в. 301	50.00	
Харовський Михайло	в. 78	400.00	
Рабець Юрій	в. 52	850.00	
Лещишин Стефан	в. 99	285.72	
Сорочак Юстина	в. 320	875.00	
Сорочак Василь	в. 320	750.00	
Рудий Олекса	в. 243	500.00	
Мощар Сильвестер	в. 185	50.00	
Петрина Василь	в. 301	100.00	
Мілецюк Марія	в. 361	100.00	
Романів Андрій	в. 20	600.00	
Питель Іван	в. 38	166.68	
Ферлей Анастасія	в. 146	250.00	
Заремба Юліян	в. 388	1000.00	
Квєцінь Антін	в. 8	800.00	
Явилик Іван	в. 65	750.00	
Ключка Володимир	в. 132	425.00	
Чікола Катерина	в. 74	400.00	
Голубовський Йосиф	в. 65	450.00	
Юрків Кирило	в. 379	400.00	
Вапро Пилип	в. 120	1500.00	
Кліц Дмитро	в. 261	150.00	
Лата Павло	в. 200	400.00	
Лехман Іван	в. 339	700.00	
Галан Андрій	в. 137	633.00	
Левчак Іван	в. 142	300.00	
Грибінник Матвій	в. 67	800.00	
Лущишин Катерина	в. 36	400.00	
Яким Павло	в. 90	800.00	
Бугель Анна	в. 12	150.00	
Цап Семен	в. 312	700.00	
Разом		$120,143.55	
Процент		92,886.79	

Фонд сирітський з кінцем 31 грудня 1932 остає $213,030.34

В фонді сирітськім є депозитовані всі гроші, належачіся і виплачувані з фонду посмертного, яко бенефіти для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тихже, котрі в протягу трох місяців від дня прийдаючої виплати не настановили, занедбали настановити, або не хотіли настановити опікунів до відібрання бенефітів, до яких вони є управнені.

Посмертну запомогу з фонду сирітського виплачується спадкоємцеви повнолітному, котрий докаже метрикою уродження, або іншим правним документом свій повний вік. Всі повнолітні спадкоємці повинні полагоджувати свої справи за посередництвом відділів У. Н. Союза.

Для всіх спадкоємців, замешкалих в Злучених Державах і Канаді організація виплачує 3% відсотки на рік.

Р. Слободян, гол. фін. секр.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова ..... $ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб 75

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЦЕ ВЖЕ СПРАВДІ ДЕШЕВО!

Модель RE-80

ЛИШЕ..... $125 ВСЕ РАЗОМ

8 супергетеродинових лямпок, фонограф з подвійною швидкістю. Грає всякого роду рекорди. Заосмотрений у всі модерні прилади.

RCA VICTOR
РАДІО-ФОНОГРАФ

Найновіший RCA Victor-а електричний фонограф (подвійна швидкість) і 8 супергетеродинових лямпок, вложений у надзвичайно гарну шафку — за ціну самого тільки радія! При виміні старих радій за нові ми супроти наших покупців завсіди щедрі.

Чомуб вам не зажадати від нас безплатного показання?

ПАВЛО ГУМЕНЮК
ЗНОВА НА
УКРАЇНСЬКИХ РЕКОРДАХ ВІКТОРА
НОВІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ ВІКТОРА

10-цалеві по 75 центів.
Українська Орхестра
зі співом:
Е. ЖУКОВСЬКИЙ І Р. КРАСНОЯРСЬКА.

V-21079—На відвідини до Краю
Часть 1 і 2 часть.
V-21080—На відвідинах в Краю
Часть 3 і 4 часть.
V-21081—Новини з Краю
Часть 5 і 6 часть.

Сет цих трох рекордів є шкіцом музичної комедії — Оленки, яка їде до старого краю, щоби побачити свою стару матір. Ви будете плакати і сміятися, коли почуєте ці рекорди. Кождий повинен їх мати.

НАЙНОВІШІ І НАЙЛІПШІ РЕКОРДИ

10-цалеві по 75 центів.
Е. ЖУКОВСЬКИЙ.

V-21075—Під хатою, ч. 1.
Під хатою, ч. 2.

БАРЧАНІВНА і ДАВИДЕНКО.

V-21064—Моя паляничка
Іван на току
V-21065—Коло млина
Дівчина загуляла

МАРІЯ ГРЕБЕНЕЦЬКА.

V-21039—Де грім за горами
Ой не ходи Грицю

ЛІЗА ПОПОВИЧ, сопрано.

V-21072—Дві сльози
Пряла
мандоліна і гітара.

ДАВИДЕНКО і ЦІБЕЛЛІ

V-21076—Гопак
Козак
V-21074—Березка вальс
Полька кокетка
V-21073—Коломийка
Краковяк
V-21066—Полька пяцая-ляля
Танець коробушка

УКРАЇНСЬКА СЕЛЬСЬКА ОРХЕСТРА.

V-21062—Невільник вальс
Маруся полька
V-21013—Кохання вальс
Весела полька.

Всі повище рекорди та інші, завсіди можна набути в Сурмі. Найбільший склад українських рекордів. Пишіть або заходіть за повним катальогом:

SURMA
Book & Music Co., Inc.
103 Avenue A,
New York, N.Y.

FOR RADIO SERVICE CALL
SURMA,
DRY DOCK 4-3752.
(2—MECHANICS—2)

ВІДОЗВА

Трагедія продовжується.

Не встиг замерзнути Дністер, як понеслась нова хвиля втікачів з України. Лише за кілька днів прибуло більше ніж сто втікачів.

Морозу вони чекали як свого порятунку.

Почали тікати вже тоді, коли ще лід був тонкий. Чимало провалилося й потопилося.

Тонучи в холодну й темну ніч, люди боялися кричати, щоб не накликати біди на тих, які повернулися назад, сподіваючися врятуватись.

Декому дійсно пощастило дібратися до румунського берега.

А коли лід став міцнішим — почали йти десятками.

Всі вони обірвані, майже голі, виснажені й голодні.

За нами, кажуть вони, прийдуть тисячі.

Нам нема куди діватися.

Унас нічого не залишилося крім гарячого бажання жити та надії врятувати своє життя й життя наших дітей за Дністром.

Український Комітет це передбачав. Він звернувся до офісу Нансена дати безповоротну допомогу — для ратунку голих і голодних утікачів з України.

Але з офісу відповіли, що він не видає безповоротних допомог.

А хто й звідки може повернути гроші, які потрібно на винайм помешкання, на їжу, на паливо, на медикаменти, на білизну, на перевіз людей по залізниці (коли пощастить улаштувати когонебудь на працю).

Зверталися ми й до чудости нашого громадянства, яке, коли не має великих достатків, то принаймі хоч має дах над головою й шматок хліба.

Не тільки ситий, але напівголодний може дати щось цілком голодному.

На жаль, на наші заклики мало хто відгукнувся.

Передбачаючи нову трагедію, ми хотіли зарадити їй тоді, коли вона була ще тільки біля порога, хотіли приготуватися до неї.

Тепер ця нова трагедія вже в хаті.

І ми особливо гаряче просимо: **Допоможіть Комітетови в організації ним допомоги новим утікачам з України.**

Коли й на цей раз допомога не буде масовою, не буде негайно, то людей масово будуть відправляти назад. Румунія безрадна сама нести ввесь тягар біженецького нещастя.

Просимо всі українські організації, а також і всіх чулих до лиха свого ближнього, виявити максімум ініціятиви й негайнож всюди у всіх країнах, у всіх селах і містах позакладати спеціяльні комітети для допомоги новим втікачам з України й звестися з нашим Комітетом.

Крім пожертв — одним з найбільш бажаних способів допомоги — булоб добре, щоби поважні та авторитетні організації зараз же звернулися до урядів своїх держав, просячи їх дати змогу перевезти з Румунії певну скількість нових утікачів і примістити їх у себе на працю, чи заопікуватися ними при допомозі громадських та добродійних організацій і сил.

Лихо таке велике й таке очевидне, що не сміє бути байдужих.

Пожертви приймається в Українському Комітеті в Румунії:

„COMITETUL UKRAINIAN",
str. Delea-Veche, 45 Bucuresti, IV.

Український Громадсько-допоговий Комітет у Румунії.

АДРЕСА ВИСТАВОВОГО КОМІТЕТУ В ШІКАГО:

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
2006 W. Chicago Ave.,
Chicago, Ill.,
U. S. A.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Колядa на визвольну боротьбу.

Члени ОДВУ, відділу ч. 12, мало забавлялись підчас Різдвяних Свят. Вони, розділившись на три партії, ходили колядувати на У.В.О. Що филаделфійські Українці цінять визвольну акцію У.В.О., про це нема ніякого сумніву. Вони за два дні коляди зложили $144.40 на цю ціль, що в цілости вислано на У.В.О. через Обєднання.

Листа ч. І.

Колядували Свистун, Ст. Слободян, Клебан, Марущак і С. Бобяк.

Коляду зложили: І. Сорока (ст.) і о. І. Савчук по 5 дол.; Гр. Штогрин 4 дол.; арх. еп. І. Теодорович і П. Штогрин по 3 дол.; Є. Бобяк 2 дол. 20 ц.; по 2 дол.: В. Сигин, С. Вацюк, Н. Самбір, Ґ. Шандай, М. Климів, М. Ґрамяк; по 1 дол.: Т. Пташинський, Т. Слободян, Пачковський, П. Мельник, П. Совірка, Комаровський, А. Малець, Я. Дидюк, М. Бішко І. Кузьбит, Гр. Шагала, Н. Буньо, І. Стебельський, П. Чорний, М. Максимів, Гайовий, І. Бедлик, Клебан, Олійник, Н. Смолита, І. Дикан, В. Мущинка, І. Жмутин, В. Сіткевич, Ґ. Михалюк, І. Олійник, В. Синишин, І. Гриб, Ст. Борис, Г. Михалюк, П. Божик, О. Будай, Радинський, В. Питель, М. Орляк, Т. Свистун, Г. Марущак, О. Самець, панна Прухніцька, М. Ґригулик; панна Филіпкевич 75 ц.; по 50 ц.: Ст. Слободян, П. Савчинський, Ґ. Білинський, С. Шативський, С. Крайник, В. Лопушанський, Капраль, Тоганьчин, М. Костів, В. Павлучкович, Журавський, Филіпкевич, І. Багрій, Баґлай, С. Колодій і Т. Слободян; А. Цюрило 30 цнт.; В. Куриляк 25 цнт.

Листа ч. II.

Колядували: В. Сапелюк, В. Василюк, Т. Наваляний, В. Яремко і М. Шеремета.

Коляду зложили: М. Насвіч 2 дол.; по 1 дол.: В. Семенюк, В. Білокур, Марія Досак, О. Бабяк, М. Головатий, С. Крутій, А. Маньків, М. Струс, Марія Конпа, П. Дубас, Гр. Дмитруш, Дмитро Сухінський, М. Шавалюк, Анна Лужецька; по 50 цнт.: М. Клапко, М. Квасінський І. Кирилюк, А. Журибіда, Д. Матишак, І. Шегда, Г. Шимчак, М. Каричук, П. Качур, А. Наваляний, І. Кіш, Ф. Дубас, М. Курман; М. Шеремета 25 цнт.; дрібними жертвами 5 дол. 15 цнт.

Листа ч. III.

Колядували: В. Канюка, Н. Ворончак, В. Осадчук, Софія Тоганчин, О. Рибачок і Розалія Крет.

Коляду зложили: С. Рутецький і Т. Рутецький по 2 дол.; по 1 дол.: Г. Білецький, І. Затонський, М. Анака, О. Рибачок, Т. Канюка, М. Канюка, С. Пунда, Г. Грицишин, А. Дипутат, М. Коцюк, П. Нагоменюк, С. Садовий, С. Захарчук, П. Мудрий, В. Граб, М. Стрелов, П. Смук, В. Канюка; по 50 цнт.: О. Гусак, М. Бурак, В. Осадчук, О. Горіхівський, М. Терпелюк, І. Парута, П. Туркевич, І. Масенко, Г. Гонта, С. Сенюк, А. Калітан, П. Тимчак, П. Протасевич, І. Захарко, К. Шпікула; по 25 цнт.: В. Григорович, О. Сарабун, О. Кульчицький, К. Кострубак.

Зіставлення:

Листа ч. 1.	$84.00
„ ч. 2.	$27.90
„ ч. 3.	$32.50
Разом всеї коляди	$144.40

Всім жертводавцям щире спасибіг за піддержку визвольної акції.

Організація Державного відродження України в Филаделфії.

—o—

БРИДЖПОРТ, КОНН.

На інвалідів.

Нововибраний комітет при українській церкві Покрови Матери Божої урядив для своїх парохіян дня 5 лютого спільний обід.

Підчас обіду були розмови на ріжні теми, як звичайно при забаві. Найбільше було розмов про Рідний Край.

Пан Леон Бих забрав голос і закликав присутних гостей зложити жертву на українських інвалідів. Збіркою занялись панночки: Марта Гошовська та Марія Глива. Було зібрано $6.00.

Пан Бих передав з розпродажі „Сурми" $1.50. Разом сума $7.50, котрі вислано для інвалідів через Обєднання.

Петро Сливінський.

—o—

ГАРТФОРД, КОНН.

На Рідну Школу.

Брацтво св. Івана Хрестителя, відділ 277 У. Н. Союза, вислало через Обєднання зі своєї каси 10 долярів на Рідну Школу в Краю.

Таксамо це брацтво вислало 10 долярів на виставу в Шікаґо й кличе інші товариства та громадянство поспішити з висилкою своїх пожертв на ту виставу, бо часу вже мало лишилося на її влаштування.

Павло Курко.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Звідомлення Українського Виставового Комітету.

Дня 26 лютого ц. р. відбулося в Українськім Народнім Домі при шестій вулиці підприємство, з якого чистий дохід в сумі $52 призначено на поміч Шікаґовській Виставі.

Щоб роздобути потрібні фонди для нашої участи в Світовій Виставі, Нюйоркський Виставовий Комітет, крім влаштування місцевої вистави народнього мистецтва та збірки між поодинокими організаціями і деякими бизнесменами, робив всі можливі заходи, щоб нюйоркська громада могла виказатись таким успіхом, який відповідав би її чисельности, свідомости і розумінню цеї, такої важної справи. Чи Громада може почванитись таким успіхом, хай дає на це відповідь сума зібраних грошей.

Вистава народнього мистецтва, мимо великого розголосу, витрати грошей і часу, принесла тільки недобір. Збірка поміж організаціями і поодинокими бизнесменами принесла заледви $207.05, хоч у Ню Йорку маємо десятки організацій, сотки бизнесменів і тисячі Українців. А підприємство принесло чистого доходу всього тільки $52.

Коли брати під увагу, що нюйоркський Комітет вислав до Шікаґо попередно $207.05, а знову на днях $62, то є $52 з підприємства, а $10 від Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. П., а крім того три організації вислали впрост до Шікаґо $72.50, то ціла нюйоркська громада зложила на ціль Шікаґовської Вистави разом $341.-55. Це така мала квота, яка ніяк не відповідає вимогам самої Вистави, на яку потрібно найменше $20,000, ні обовязкови, який, відповідно до тих вимог, спочиває на нюйоркській громаді. Бо як участь Українців у Шікаґовській Виставі має уважатись загально українською справою, то й так треба ставитись до неї. Тоді на Українців у Ню Йорку, відповідно до їх чисельности, припалоб зложити принаймні 2,000 долярів, а скільки треба булоб зложити, як би брати під увагу ту обставину, що Ню Йорк повинен бути добрим приміром для інших громад?

Горячих відозв, палких дописів і розумових аргументів щодо конечности нашої участи в тій Виставі вже було так багато, що під тим оглядом не можна вже зробити нічого більше. За пропаґандою повинні тепер піти гроші, бо час так короткий, що зволікати довше вже не можемо. Тому кожда організація, кождий Українець і Українка, які дотепер ще не зложили своєї жертви, повинні це зробити негайно.

ЗА УКР. ВИСТАВОВИЙ КОМІТЕТ У НЮ ЙОРКУ:

Д. Галичин, секр.

—o—

ГЕРИ, ІНД.

На виставу.

Коли заглянемо до нашого часопису, то подибуємо вістки і з найменшої української громали в Америці. Люди дають представлення, концерти, скликують віча, протестують проти окупантів рідних земель, чи складають жертви на рідний край. Одним словом: працюють для добра рідного краю і свого власного. Та, на жаль, я не бачив уже від двох років ніякої вістки з Гери, Інд. А чейже тут є споре число Українців, є відділ У. Н. Союза, що складається з 50 дорослих членів, є два відділи У. Р. Союза, є Гетьманська Сотня, є Гурток Танцюристів В. Авраменка і є якась большевицька „Просвіта". Здавалося би, що така сила людей зорганізованих повинна би робити якусь народню роботу. Але, на жаль, ніхто нічого не робить. Кождий сидить тихо, прибитий горем і депресією, очікуючи ліпших часів і забуваючи, що ліпші часи прийдуть тоді, коли самі візьмемось до корисної роботи. Бачучи те все, члени 100 відділу У. Н. Союзза, як найсвідоміша частина, не могли тому далі спокійно приглядатися. І тому постановили на своїх місячних зборах дня 8-го січня ц. р. прийти з помічю Українському Комітетови Світової Вистави. Ухвалили з каси $5, а таксамо вибрано комітет, котрий мав піти по коляді. До Комітету вибрано таких громадян: Стефан Стечик, Іван Кукула, Іван Лавровський, Т. Клиса. Оті Союзовці пішли по коляді до своїх і чужих і зібрали на світову виставу такі жертви: Тов. ім. Т. Шевченка, від. 100 У. Н. С., 5 дол.; І. Гуменюк, 2 дол.; по 1 дол.: І. Кукула, Т. Клиса, І. Жук, Г. Лавровський, А. Крушинський, І. Лавровський, М. Мондяк, І. Гриневич, А. Цебак, Ю. Садовий, Р. Чучко, Н. Софяк; по 50 цнт.: Ст. Стечик, А. Содловський, Ю. Шумила, М. Оліґроцький, І. Берди, І. Борончак, П. Гойда, Н. Родочинський, М. Пойнт, І. Дамян, Д. Винницький; Л. Клим 30 ц.; по 25 цнт.: А. Деценко, А. Дупіряк, Г. Гобла, Т. Сейка, І. Кузьма, М. Бабяк, Ст. Каменецький, Пігурський, М. Гайвонович, М. Лисак, М. Варивода. Разом $27.55.

Гроші переслано Українському Виставовому Комітетови в Шікаґо, Ілл. Отсею дорогою тов. ім. Т. Шевченка складає щиру подяку всім тим, що ходили від хати до хати і збирали. Додамо, що гром. Микола Софяк назбирав додатково $2.75, які вчислено до згаданого спису.

Громадянин Іван Гуменюк, член від. 100 У. Н. С., хотяй мешкає від Гери 40 миль, а як учув, що заходами відділу ходили колядувати на світову вистату, прислав до Комітету $2. Коби таких більше!

Тепер треба, щоби ся започаткована хосенна праця відділу продовжувалась, бо це піднесе життя громади.

Іван Лавровський.

—o—

ГЕМТРЕМК, МІШ.

В девяту річницю смерти Ольги Басарабової.

В неділю, дня 19. лютого, Союз Українок у Гемтремк, Міш., відсвяткував девяту річницю смерти Ольги Басарабової.

У годині 5 пополудні місцевий парох о. Микола Струтинський відправив панахиду за бл. п. Ольгу Басарабову при чисельній участи жіноцтва.

Святочний концерт відбувся вечором у галі Української Хати. Концерт розпочала добре обдуманою промовою громадянка Катерина Стефаняк, за що публика нагородила її бурею оплесків.

Концертова програма складалася з жіночо-дівочих сил, бесідниць, співу й декламацій.

Програма була дуже гарна. Деякі точки були повторені по два рази. Це був дійсно мистецький концерт. За те належиться признання п. Олексі Явному, що так гарно підготовив жіночий хор і солістки. Це признання виявила сама публика, яка не жалувала оплесків хорови й солісткам. Треба теж подякувати артистови Іванови Рунцці за вимальовання портрету Ольги Басарабової й удекорування сцени. Артист-маляр Іван Рунька є дійсно ідейною людиною, котра ніколи не відмовляється від народньої праці.

Вважаю, що наші матері повинні подбати, щоби до такого свята підготовляти свої діти, як до співу так і до декламацій. З таких свят дитина виносить добре враження, бо пізнає героїство нашого народу.

Катерина Яремчук.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЇТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 76, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 12 березня, в годині 1-ій пополудни, у гали де звичайно. Напоминається тих членів, що не всіхи за себе платять, щоби старались виміняти свої грамоти на нову систему і або затягнути позичку на свою грамоту, або приняти продовження обезпечення, бо товариство уже не ймовірно тепер не буде платити. Кождий член тепер може сам себе тратувати, коли хоче бути членом У. Н. Союза. На тім мітинґу є багато справ до полагодження, тому ваша присутність є конечна. — В. Чмирад, предс.; І. Стоцький, кас.; В. Тарас, секр.

ДЇТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 12 березня, в годині 1-ій пополудни, в Українській Школі, 12340 Мекей ул. На збори просимо всіх членів, бо маємо важні справи до полагодження. — П. Андрушків, секр.

ОЛЕН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю, 12 березня, в годині 2-ій пополудни. Проситься усіх членів обовязково прибути на цей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Не виконойсь член буде карганий 50 ц., а урядник 1 дол. — Г. Підкований, секр.

ФЕНІКСВІЛ, ПА. Бр. — св. Ап. Петра і Павла, від. 321, подає до відома всім своїм членам, що мітинґ відбудеться в суботу, 11 березня, в годині 7-ій вечер, в парохіяльній гали. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Іван Яворський, предс.; Іван Біляньский, кас.; Федор Цюх, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 березня, в годині 1.30 пополудни, під ч. 620 ОМртон ул., в Руськім Нар. Домі. Проситься членів прибути на означений час. Члени, котрі виміняли свої старі грамоти на нові, дістануть цего місяця позичку. Тусаму нагоду мають і інші члени, котрі не всилі платити своїх вкладів. Члени, що не вирішають своїх затегли вкладів, будуть суспендовані. Одначе щоби не бути суспендованим, ще одна нагода, котру вирішив батько Союз, а це виміна старої грамоти на нову, а нові роди дають змогу бути дальше членом У. Н. Союза. — Микола Міцер, предс.; Микола Іщук, кас.; Петро Сайдло, секр.

ВЕСТ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11 березня, в годині 7-ій вечер, під ч. 6035 Елмвуд Елеє. Кождий член і членкиня та родичі дітей мусять платити місячні вкладки, бо в касі нема гроший і рішучо тільки за тих будеться посилати, хто заплатить до У. Н. Союза. Ті члени, котрі не мають чим платити, а хочуть, щоби їх поспиртне не було ніц упадком, зволять зміняти грамоти зараз, а не відкладати, бо ще раз кажемо, що тільки за тих будемо відсилати до У. Н. Союза, хто заплатить. — Андрій Малькович, предс.; Петро Травка, кас.; Микола Черкас, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє усіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в суботу, 11 березня, точно в годині 7.30 вечер, в гали під ч. 35 Варен ул. Обовязком є кождого члена явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження і вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союза. Проситься дітей не присилати з розметом, а явитися самим, кому ходить о добро відділу і організації, будемо вписувати повних членів до відділу і до Союза. Також розпочато виміну грамот; грамоти приносити тільки на мітинґ. З неявившимися членами поступиться після уявали. — Д. Фостик, секр.

The Sport Whirl.

ROCHESTER, N. Y.

A Challenge.

As the St. Josaphats team of Rochester has victories over some fast teams in Rochester and other cities, — their last victory being one over the Strong Auburn Ukes by the score of 30 to 26, and as their Manager is sure his team can set back the fast Binghamton team, who have also beaten the Auburn Ukes, he issues a challenge to any Ukrainian team in western New York State. Whoever think they can set back the strong St. Josaphat's, are welcomed to this challenge. A game will be arranged on our court in Rochester or on your court at your home town.

Those desiring games can get them by writing to the manager.

Peter Sandusky,
18 Thomas St.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДОБРА НАГОДА набути 80-акрову фарму, старий дім, добра барна, кроєва стодола 20x38 стіп на дві поверхи, 25 акрів чистої виробленої землі, 4 акри кренберї, молодий сад, 20 акрів групок і яблінок, 51 акрів грубого ліса; дуби і кашиї. Одна і пів мили до міста Будбайн і Токеґой. Ціна $2,500. Інтересовані зволять зголосити ся до властителя: **Теодор Крайтор, Box 67, Dennisville, N. J.**, а приїхавши до **Николая Кузин, Box 135, Woodbine, N. J.**, де можете розвідати про цю фарму. 5-7

BENGAL & BARSTOW КОМБІНАЦІЯ ПЕЧІ ґазові і вуглеві, ріжні кольори; кожух огрівчі парові і горячої води. Печі до праднів як також підрядні части до всіх виробів печей. 5-7
STOVE REPAIR CORP.
230 WATER ST., NEW YORK CITY,
напроти шпиталю.
ФІЛІЯ:
184 MULBERRY ST., NEWARK, N. J.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК. Фарба в порошку зі старого краю.
Вісім (8) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, сині і чорна. Ціна за 8 красок $1.00. Віск найліший 10 ц. Кістка до писання 10 ц. Бруньки (тріски) червоні або чорні 15 ц. шт. Замовлення враз з грішми вишлайте на адресу: 4-5
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

НОВИНА ПРО МАЙНЕРІВ.
На продаж ФАРМА 96 акрів в добрім положенню, коло стейтової дороги, близько школи, нова барна, добудована минулого літа, коштувала $4,000, добрий камінний дім і інші будинки; 2 добрі коні, 3 корови і інші дрібні річи. Річка перепливає через фарму, 6 акрів пасовиска, 30 акрів ліса, а решта під плуг. Продається з причини слабости за дуже низку ціну, тільки $6,500. Голоситися якстоно або особисто до: 48-52
GEORGE MYCHUDA,
1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до:
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ.
ADAM D. BAVOLAK,
ATTORNEY AT LAW
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
повідомляє, що отворив адвокатську канцелярію під ч.:
70 S. Tamaqua Street.
McADOO, PA.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8626.
Урядові години: рано від 11 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі від 9 до 10 рано.

DR. JOSEPH BISAHA
(Др. ЙОСИФ БІСАГА)
український християнський
ДЕНТИСТ
223 SECOND AVENUE,
Temple Courts Bldg., Room 12.
NEW YORK, N. Y.
Години урядові: 10. рано до 12. від 2. до 6. пополудни, від 7 до 8.30 ввечір.
Tel. ALgonquin 4-6470.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET
NEW YORK CITY

ДРУКАРНЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
„СВОБОДИ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
виконує:
ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСЇГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКИЙ ЦІНІ.
ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ. (83)

„Це долина леопардів. Тут вони звичайно перебувають", пояснила Ґвінальда здержаним голосом. „У ночі тут ніхто з людей не може вратуватися, не маючи з собою добре узброєної банди людей. Навіть ти не зможеш уратуватися з отим твоїм залізком, яке вбивало лицарів Богуна", говорила Ґвінальда. „Можливо, що ви маєте рацію й тому ми спробуємо вибратися звідси, не ризикуючи лишатися до ночі", відповів Блейк. Після цих слів він пішов до коня.

Він уже майже підійшов до коня, як побачив, що кінь чимсь сполохався, став дуба, захропів і з силою почав рватися з привязи. Блейк старався його заспокоїти, але не міг навіть приступити, бо кінь дуже рвався й бив ногами. Блейк почав розглядатись, але не чув нічого й не бачив причини, чому кінь так перелякався. Нарешті кінь рванувся з такою силою, що повід перервався й кінь подався геть у ліс. Блейк і Ґвінальда лишилися самі в лісі.

Блейк вихопив з кобура свій револьвер і з ним у руці почав розглядати найближчу гущавину, але нічого не знайшов. Його ніс не міг занюхати того запаху чогось стороннього, що занюхав кінь і чого він так налякався. Блейк нарешті заспокоївся, бо рішив, що нема нічого небезпечного. Ґвінальда стояла поруч з Блейком, також прислухуючись і придивляючись у кущі. Вони не бачили, що пара очей приглядалася до них ізза кущів.

Лорд Тарзан і сер Бертрам дігнали лицарів Богуна, коли Блейк з Ґвінальдою вже зник геть за деревами. Лицарі Богуна тепер відбивалися від лицарів Німру, які напали на них. Тут Тарзан побачив, що проти нього несеться з усеї сили на дужім коні якийсь Богунів лицар. Для Тарзана це був перший випадок „лицарського бою" й він був на те цікавий. Він спинив свого коня й приготовився до бою, чекаючи нападу противника.